

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХАРЧУВАННЯ ТА ТОРГІВЛІ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до виконання магістерських робіт студентами спеціальності
8.03060104 «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»

Харків
ХДУХТ
2015

Рекомендовано до друку кафедрою менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, протокол № 5 від 19.10.2015 р.

Схвалено НМК радою факультету менеджменту, протокол № 3 від 29.10.2015 р.

Рецензент д-р екон. наук, проф. Т.С.Пічугіна

ЗМІСТ

ВСТУП	5
1. ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ	5
1.1. Мета та завдання магістерської роботи	5
1.2. Етапи виконання магістерської роботи	6
1.3. Керівництво магістерською роботою	7
1.4. Вибір теми дослідження	8
1.5. Збір та обробка фактичного матеріалу	9
2. ЗМІСТ ТА ОБСЯГ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ	10
2.1. Вступ	10
2.2. Теоретичний розділ	12
2.3. Аналітично-дослідницький розділ	12
2.4. Проектно-рекомендаційний розділ	13
2.5. Розділ з питань охорони праці	14
2.5. Висновки	18
3. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ	19
3.1. Титульний аркуш	19
3.2. Зміст	20
3.3. Оформлення тексту	20
3.4. Оформлення елементів тексту	20
3.5. Посилання на джерела	21
3.6. Нумерація сторінок	21
3.7. Оформлення ілюстрацій	21
3.8. Оформлення таблиць	21
3.9. Формули	21
3.10. Оформлення списку використаних джерел	22
3.11. Додатки	24
4. РЕЦЕНЗУВАННЯ І ЗАХИСТ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ	25
4.1. Порядок допуску до захисту	25
4.2. Рецензування магістерської роботи	25
4.3. Захист магістерських робіт	26
4.4. Критерії оцінювання магістерських робіт ДЕК	27

Додаток А. Орієнтовна тематика магістерських робіт спеціальності 8.03060104 «Менеджмент зовнішньоекономічної

діяльності»	29
Додаток Б. Типова структура магістерської роботи	33
Додаток В. Зразок оформлення титульного аркуша	34
Додаток Г. Бланк завдання на магістерську роботу	35
Додаток Д. Зразок оформлення змісту роботи	37
Додаток Е. Зразок оформлення анотації	38
Додаток Ж. Зразок оформлення розділів і підрозділів	39
Додаток К. Зразок оформлення рисунків	40
Додаток Л. Зразок оформлення таблиць	41
Додаток М. Зразок оформлення списку використаних	
джерел	42
Додаток Н. Зразок оформлення відгуку наукового	
керівника	43
Додаток П. Зразок оформлення зовнішньої рецензії	44
Додаток Р. Форма акта впровадження пропозицій	
магістерської роботи у навчальний процес	45
Додаток С. Форма акта впровадження пропозицій	
та розробок магістерської роботи у діяльність підприємства	47
Додаток Т. Зразок оформлення подання Голові	
державної екзаменаційної комісії щодо захисту магістерської	
роботи	49

ВСТУП

Підготовка магістрів за спеціальністю 8.03060104 «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» відбувається згідно із Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», Положенням про освітньо-кваліфікаційні рівні (ступеневу освіту), затвердженим наказом

Міністерства освіти і науки України від 20.01.98 № 65, галузевими стандартами вищої освіти з підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр».

Методичні рекомендації розроблено відповідно до вимог Галузевого стандарту вищої освіти України «Засоби діагностики якості вищої освіти» (додаток Г: «Методичні рекомендації щодо виконання та захисту магістерських робіт студентами освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»).

Завданням методичних рекомендацій є викладення основних положень та вимог щодо змісту магістерської роботи, організації виконання, її оформлення, підготовки до захисту, порядку захисту й оцінювання.

1. ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

1.1. Мета та завдання магістерської роботи

Виконання і захист магістерської роботи, поряд із складанням комплексного іспиту зі спеціальності, є підсумковим етапом навчання у вищому навчальному закладі, формою державної атестації випускників.

Магістерська робота є підтвердженням рівня загальнотеоретичної і спеціальної підготовки, кінцевим результатом самостійної індивідуальної навчальної діяльності студента, науковим дослідженням, яке підсумовує вивчення ним дисциплін та проходження всіх видів практик, передбачених навчальним планом підготовки за спеціальністю «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності».

Магістерська робота є випускною кваліфікаційною роботою, на підставі захисту якої та успішного складання комплексного іспиту зі спеціальності Державна екзаменаційна комісія (ДЕК) вирішує питання про присвоєння її автору кваліфікації «магістр з менеджменту зовнішньоекономічної діяльності» і видачу диплома магістра за спеціальністю 8.03060104 «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності». Метою виконання магістерської роботи є:

- систематизація, закріплення і розширення теоретичних і практичних знань, отриманих в процесі навчання;
- розвиток навичок самостійної роботи й оволодіння методикою проведення досліджень та адаптації теоретичних моделей для вирішення практичних питань в умовах сучасної ринкової економіки.

Магістрант повинен продемонструвати:

- знання і правильне розуміння закономірностей, процесів і взаємозв'язків у сфері економіки та організації зовнішньоекономічної діяльності, фінансування й кредитування підприємств-суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, ціноутворення в галузі зовнішньої торгівлі, матеріально-технічного забезпечення та збуту експортованої та імпортованої продукції;

- уміння узагальнювати і систематизувати інформацію, висловлювати свої думки, робити наукові висновки, аналізувати різноманітні ситуації, обґрунтовувати конкретні пропозиції щодо розв'язання проблемних питань з обраної тематики;

- уміння розробляти методичні рекомендації з питань удосконалення системи управління реальними суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності з урахуванням їх галузевої специфіки.

Магістерська робота повинна відповідати таким вимогам:

- бути виконаною на реальних матеріалах, що характеризують розвиток зовнішньоекономічної діяльності;

- містити всебічний аналіз досліджуваних проблем, розрахунки, обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення діяльності та управління на досліджуваних об'єктах;

- мати логічний, доказовий, аргументований характер і практичне значення;

- бути поданою на кафедру менеджменту зовнішньоекономічної діяльності в термін, передбачений графіком навчального процесу.

Магістерська робота, яка написана без дотримання затвердженого плану, не містить результатів конкретного дослідження обраних проблем на реальних об'єктах, обґрунтованих пропозицій, а також не відповідає вимогам щодо змісту та оформлення і не має зовнішньої рецензії, до захисту не допускається.

1.2. Етапи виконання магістерської роботи

До виконання магістерської роботи допускаються студенти, які успішно виконали теоретичну програму навчального плану, склали комплексний іспит зі спеціальності, завершили педагогічну й переддипломну практики та захистили звіти з них.

Виконання магістерської роботи складається з таких основних етапів:

1. Вибір теми та об'єкта дослідження; затвердження теми роботи (додаток А).
2. Опрацювання літературних джерел і складання плану магістерської роботи (додаток Д).
3. Розробка завдання магістерської роботи, складання календарного плану виконання, затвердження завдання завідувачем кафедри (додаток Г).
4. Збирання фактичних матеріалів з об'єкта дослідження під час переддипломної практики та їх обробка (обов'язково із застосуванням ПК).
5. Розробка науково-методичних рекомендацій та пропозицій щодо вдосконалення діяльності та управління об'єктами дослідження.
6. Участь у науково-методичній роботі кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності під час педагогічного стажування.
7. Підготовка доповіді на науковій студентській конференції та статті в збірнику матеріалів конференції.
8. Написання першого варіанта тексту роботи, подання його на ознайомлення науковому керівнику.
9. Усунення недоліків; написання остаточного варіанта тексту, оформлення роботи відповідно до вимог (додатки В–М).
10. Подання завершеної магістерської роботи на перевірку і рецензування науковому керівнику, отримання відгуку (додаток Н).
11. Попередній захист магістерської роботи проводиться на розширеному засіданні кафедри або в комісії викладачів, отримання висновку кафедри (додаток Т).
12. Зовнішнє рецензування магістерської роботи, отримання зовнішньої рецензії (додаток П), актів впровадження пропозицій магістерської роботи у навчальний процес (додаток Р) та відгуків або актів впровадження розробок від керівництва об'єктів дослідження (додаток С).
13. Допуск магістерської роботи до захисту завідувачем кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності.
14. Захист магістерської роботи у ДЕК.

1.3. Керівництво магістерською роботою

Науковий керівник магістерської роботи затверджується наказом ректора університету за поданням кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності. Науковими керівниками магістерських робіт призначаються провідні викладачі та науковці

кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, які мають наукові ступені кандидата, доктора наук, а також працюють на посадах доцента, професора.

Науковий керівник надає студенту науково-методичну допомогу:

- індивідуально консультує магістранта щодо вибору літературних джерел, збирання необхідної інформації, змісту роботи та з інших питань;

- розробляє завдання магістерської роботи, у тому числі за складовими з міжнародної економіки та використання інформаційних технологій (додаток Г);

- допомагає скласти план магістерської роботи (додатки Б і Д) й індивідуальне завдання до педагогічної та переддипломної практик;

- допомагає у підготовці наукових публікацій, доповідей на науково-методичні та науково-практичні конференції, конкурсних студентських робіт тощо;

- контролює дотримання графіка виконання магістерської роботи;

- рецензує частини роботи, перший варіант тексту та завершений рукопис;

- звертає увагу студента на недоліки в роботі (стиль викладання, оформлення, зміст підрозділів тощо), але не виправляє їх сам;

- надає відгук на магістерську роботу (додаток Н);

- готує магістранта до захисту.

Порушення студентом календарного плану виконання роботи фіксується науковим керівником, який інформує завідувача кафедри. У разі невиконання графіку дипломного проектування студент за рішенням кафедри може бути недопущений до захисту магістерської роботи.

1.4. Вибір теми дослідження

Розподіл магістерських робіт, які мають виконуватися студентами, відбувається за принципом наступництва наукового керівництва студентською науковою роботою на попередніх курсах

навчання, а також з урахуванням наукових інтересів, що виявлені студентом.

Студентові надається право самостійно обрати тему магістерської роботи згідно з тематикою, затвердженою кафедрою менеджменту зовнішньоекономічної діяльності. Бажаним є виконання магістерських робіт за тематикою, яку замовлятимуть державні та підприємницькі структури, що уклали з університетом контракти на навчання студентів або договори про співпрацю та співробітництво.

Магістрант, за погодженням із науковим керівником, може запропонувати свою тему дослідження за умов відповідного обґрунтування доцільності її розробки (відповідно до попередньої власної науково-дослідницької роботи, до майбутнього місця роботи, можливостей отримання необхідної інформації на об'єктах дослідження тощо).

Темою магістерської роботи є одна з актуальних галузевих, регіональних, державних, міжнародних, світових проблем (тенденцій) розвитку економіки, яка відповідає завданням та умінням, передбаченим освітньо-кваліфікаційною характеристикою магістра спеціальності «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності». Орієнтовна тематика магістерських робіт наведена у додатку А.

Предметом дослідження можуть бути фактори й аспекти менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, менеджмент, маркетинг, регулювання, інформаційне забезпечення, диверсифікація, міжнародна співпраця, підприємницька, інноваційна, інвестиційна, галузева й організаційна діяльність у сфері міжнародної торгівлі та туризму.

Разом із вибором теми визначається об'єкт, за матеріалами якого буде виконуватися робота. Об'єктом дослідження магістерської роботи мають бути:

- види та форми зовнішньоекономічної діяльності;
- галузеві, регіональні, державні, міжнародні організації;
- рекреаційно-туристичні комплекси, центри, регіони;
- регіони та країни світу, в яких здійснюється зовнішньоекономічна діяльність.

– окремі підприємства або сукупність підприємств сфери торгівлі та туризму (торговельні, ресторанного та готельного господарства, турагенції, туроператори, транспортні, банківські, страхування, інформаційні, розважальні, комплексні тощо).

Діяльність цих об'єктів повинна створювати можливість інформаційного забезпечення дослідження обраної теми. Об'єкт

дослідження магістерської роботи звичайно є базою переддипломної практики.

Після остаточного узгодження з науковим керівником обрані теми магістерських робіт розглядаються і обговорюються на засіданні кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності. Працівник, який відповідає за організацію дипломного проектування на кафедрі, готує проект наказу університету, в якому фіксується список студентів-магістрантів, перелік тем магістерських робіт та наукові керівники.

Усі подальші зміни щодо теми роботи, об'єкта дослідження, керівництва тощо у разі необхідності аргументуються письмово (заява магістранта), погоджуються з науковим керівником (віза на заяві) і потребують зміни у наказі за письмовим клопотанням кафедри (витяг із протоколу засідання кафедри).

Завдання магістерської роботи студента науковий керівник оформлює перед початком переддипломної практики (додаток Г).

1.5. Збір та обробка фактичного матеріалу

Починати роботу доцільно з підбору джерел і літератури, необхідної для самостійного вивчення і розкриття теми. У цьому велику допомогу студенту, крім керівника, може надати методична література.

Кожне з джерел по-своєму важливе. Праці вчених, фахівців, законодавчі і нормативні акти складають методологічну і методичну основи роботи над темою. Монографії та статті дозволяють глибоко проаналізувати сутність і причинно-наслідкові зв'язки досліджуваних явищ. Статистичні збірки та довідники дозволяють знайти необхідні факти і цифри. Реферативні журнали є необхідним підґрунтям вивчення суті проблеми.

При підборі літератури необхідно враховувати, якою мірою дана книга (брошура, стаття) торкається безпосередньо даної теми, розкриває й аналізує її сутність. Обираючи джерело потрібно звертати увагу на рік видання книги. Як правило, вивченню підлягають праці, що містять останні досягнення науки з даного питання (за винятком історичних проблем). Бажано використовувати джерела, видані не більше 5 років тому.

При вивченні незнайомої літератури зустрічаються нові поняття, визначення. Кожне з них слід виписати окремо, а потім за допомогою довідників знайти їх смислове значення.

Прочитавши та опрацювавши відібрану літературу, студент одержує загальне уявлення про місце і значення даної теми в курсі відповідної дисципліни, визначає її найважливіші проблеми. Потім вивчає документальні матеріали з теми.

Важливу роль у систематизації прочитаного відіграють нотатки. Зручніше робити нотатки на окремих аркушах. Аркуш ділиться на дві частини.

В правій частині коротко формулюється сутність нотатки. Потім записується її текст. Вона може мати вигляд цитати, переказу змісту, тез, статистичної або хронологічної таблиці. Записи повинні бути компактними, коротко висловлювати сутність тексту. В лівій частині аркуша необхідно коротко сформулювати своє відношення до даної тези, цитати, виказати свою думку або пропозицію з рішення питання. Після нотаток обов'язково дається посилання на джерело.

Зроблені нотатки групуються за проблемами. Забезпеченість нотатками тих або інших проблем покаже, які питання теми можна висвітлити з достатньою повнотою, а які ні. Зміст згрупованих за проблемами нотаток є основою складання плану роботи. Консультація з керівником допоможе сформулювати його остаточно.

Викладення питань плану повинно бути логічним, чітким, зрозумілим.

Розпливчаті, неконкретні формулювання можуть легко відвести від основної теми. Навпаки, зайва деталізація питання звужить тему дослідження.

Від точності формулювання питань плану багато в чому залежить успіх роботи. Необхідно ретельно продумати внутрішню логічну структуру кожного питання, розбити основні питання плану на підпитання і, зв'язуючись з ними, розпочинати написання тексту.

Студенту слід зважати те, що робота не обов'язково повинна включати весь зібраний матеріал. До тексту відбираються основні проблеми, які дають можливість повно розкрити зміст теми.

2. ЗМІСТ ТА ОБСЯГ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Магістерська робота повинна мати обов'язкові складові частини:

1. Вступ.

2. Основна частина з чотирьох розділів: теоретичного, аналітично-дослідницького, проектно-рекомендаційного, з питань охорони праці.

3. Висновки.
4. Список літератури.
5. Додатки (якщо є).

Кожен з основних розділів магістерської роботи має містити не менше двох параграфів (додаток Б). Усі частини магістерської роботи повинні бути логічно пов'язані між собою і доповнювати одна одну так, щоб наступний матеріал був продовженням попереднього і витікав із наведених висновків. Формулювання повинні бути точними, зрозумілими, висловленими грамотно.

2.1. Вступ

У вступі послідовно викладається:

- обґрунтування вибору теми та її актуальність;
- предмет дослідження;
- об'єкт дослідження;
- ступінь вивченості проблеми;
- мета роботи;
- завдання дослідження;
- методика дослідження;
- специфіка джерельної бази.

Обґрунтування актуальності обраної теми – початковий етап будь-якого дослідження. Те, як її автор уміє вибрати тему, наскільки правильно він цю тему розуміє й оцінює з погляду своєчасності і соціальної значущості, характеризує його наукову зрілість і професійну підготовленість. Висвітлення актуальності повинне бути небагатослівним: в межах однієї сторінки треба показати головне – сутність проблемної ситуації.

Визначення предмета дослідження – це відповідь на питання: «Що, які властивості і які зв'язки об'єкта вивчати?» Якщо дослідник не уявив, на що спрямоване дослідження і де пролягають його межі, то він не може переконливо поставити проблему і завдання, а також скласти програму дослідження.

Представлення об'єкта дослідження починають фразою: «Об'єктом дослідження магістерської роботи обрано ... (повна назва)». Далі подається стисла характеристика об'єкта з зазначенням його основних техніко-економічних показників.

У характеристиці ступеня вивченості проблеми вказується, хто, коли і які аспекти досліджував. У випадку, якщо обрана тема є достатньо розробленою у вітчизняній та зарубіжній науковій літературі, необхідно переконливо обґрунтувати доцільність її подальшої розробки.

Метою будь-якого економічного дослідження є отримання певного конкретного результату – оцінка рівня розвитку, виявлення недоліків і проблем, обчислення нових показників, розробка або поліпшення методики, формулювання програми розвитку, виведення формули, встановлення параметрів або властивостей об'єкта тощо. Процес виконання роботи (вивчення, дослідження, аналіз, виробництво, виготовлення тощо) метою не є.

Завдання дослідження – це етапи, послідовність виконання роботи.

Структура (зміст) роботи зазвичай є повним відображенням вирішуваних завдань. Відповідь будується просто: «У процесі дослідження розв'язувалися наступні завдання: ...» – далі послідовно перераховуються виконані операції (перша, друга і т.д.).

Методика – це спосіб, алгоритм виконання дослідження. Звичайно для студента вона є запозиченою у когось («робота виконувалася за аналогією з ...»), але може бути розроблена самостійно.

Зі специфіки джерельної бази слід зазначити найцікавіші книги, довідники, статті, звіти; розділити їх за важливістю, якістю інформації, оригінальністю викладення, глибиною розробок: «Інформаційною базою слугували роботи ... (прізвища авторів з посиланням на номер у списку джерел), матеріали преси ... (яких видань), фактичні дані ... (яких установ)». Також треба вказати проблеми і недоліки джерельної бази, які ускладнюють дослідження.

Завершується вступ стандартною фразою: «Робота складається зі вступу, N розділів, висновків; містить N сторінок тексту, N рисунків, N таблиць, N додатків. Список джерел включає найменувань літератури, N електронних публікацій, N фондових матеріалів».

Обсяг вступу не має перевищувати 4–5 сторінок, або 5% тексту рукопису.

2.2. Теоретичний розділ

Теоретичний розділ присвячується розгляду загальних теоретичних підходів щодо досліджуваної проблеми з використанням літературних джерел, різних наукових підходів, опублікованих

статистичних даних із посиланням на джерела. Тут наводяться основні поняття і визначення, детально викладається методика дослідження, обов'язково перелічуються кількісні і якісні показники, що характеризують об'єкт дослідження. Тільки глибоке знання теорії служить основою для правильного вирішення практичних питань.

На основі всебічного вивчення наукової, навчально-методичної літератури розкриваються підходи різних авторів щодо розв'язання проблеми магістерської роботи, зазначається, у чому полягає подібність, а у чому відмінність їхніх поглядів. Подається аналіз діючих законів, постанов, указів та інших офіційно-розпорядчих документів, нормативної та довідкової бази за досліджуваною проблемою. Розкривається власне розуміння цієї бази, обґрунтовуються необхідність, доцільність окремих документів.

Викладення теоретичного розділу не може зводитись до переписування різних інструктивних і відомчих матеріалів, літературних джерел, матеріалів з Інтернету, але повинне містити самостійний погляд студента, його відношення до проблеми, ствержену власну позицію щодо обраних методів дослідження, певні елементи полемічності.

На завершення теоретичного розділу роботи необхідно зробити висновки. Обсяг розділу не має перевищувати 20–25% загального обсягу роботи.

2.3. Аналітично-дослідницький розділ

Аналітично-дослідницький розділ магістерської роботи не повинен містити теоретичний матеріал. В цьому розділі дається детальний аналіз сучасного стану досліджуваної проблеми на об'єкті дослідження з використанням накопиченого фактичного матеріалу та залученням усіх теоретичних знань. Мета розділу – виявлення проблем і недоліків у функціонуванні об'єкта, що потребують усунення.

Назва розділу звичайно формулюється як «Дослідження ... (предмета дослідження) на ... (об'єкті дослідження)», або «Аналіз ... (предмета дослідження) на ... (об'єкті дослідження)», або «Діагностика стану... (предмета дослідження) на ... (об'єкті дослідження)», або «Сучасний стан ... (предмета дослідження) на ... (об'єкті дослідження)».

По-перше, наводяться фактичні відомості про техніко-економічні показники об'єкта дослідження (ресурсна база, технологія, основні фонди, обсяг і вартість виробництва, персонал, ціни, фінансовий стан, ефективність, рентабельність, продуктивність, рівень

розвитку тощо) з обов'язковою їх оцінкою (добре або незадовільно, ефективно або неефективно, позитивно або негативно, потребує вдосконалення або не потребує тощо). Уміння розрахувати необхідні оцінні показники є доказом кваліфікації виконавця.

Також аналізується інша документація, яка визначає стратегічний розвиток об'єкта: проектно-технічна, технологічна, загальна стратегія, функціональні стратегії (маркетингова, фінансова, інноваційна, виробнича), бізнес-плани, інвестиційні проекти, програми, угоди про співпрацю, участь у спільних проектах тощо. Оцінка досконалості цих планів здійснюється на основі вивчення регіональних, галузевих, державних, міжнародних, світових тенденцій розвитку предмета дослідження.

Усі аналітичні розрахунки, таблиці, графіки, діаграми мають супроводжуватися тлумаченнями та висновками, які дозволяють визначити сутність, особливості і тенденції процесів, що спостерігаються на об'єкті.

Коли об'єктом дослідження є підприємство або їхня сукупність, обов'язково аналізується система управління: організаційна структура, основні функції і методи управління, організаційне й інформаційне забезпечення процесу управління, розподіл та кооперація праці керівника та працівників сфери управління, засоби праці, організація робочих місць, планування праці тощо.

Також для підприємства необхідно проаналізувати: ресурси підприємства, виробничу програму, склад підсистеми переробки, технології виробництва товарів та надання послуг, зовнішньоекономічну діяльність, характеристику продукції, систему збуту продукції, кількісний та якісний склад виробничого персоналу, структуру виробничого та/або операційного процесу, стан підсистеми забезпечення тощо. Бажано ілюструвати матеріал схемами, таблицями, діаграмами щодо кількісних та якісних показників діяльності підприємства.

Під час аналізу стану об'єкта дослідження слід використовувати спеціальні комп'ютерні програми для аналізу динаміки економічних та фінансових показників. Розробка власної програми для спрощення трудомістких розрахунків у сфері туристичного бізнесу може бути навіть темою магістерської роботи.

На завершення аналітично-дослідницького розділу необхідно зробити висновки щодо кожного напрямку дослідження, які є підставою для розробки пропозицій щодо вдосконалення діяльності об'єкта у третьому розділі роботи.

Обсяг другого розділу – 30–35% обсягу магістерської роботи.

2.4. Проектно-рекомендаційний розділ

У даному розділі магістерської роботи наводяться самостійні обґрунтування заходів щодо поліпшення діяльності об'єкта дослідження (економічна ефективність, прогнозування, виявлення тенденцій, моделювання, класифікація тощо).

Система заходів логічно виходить з теоретичного та аналітико-дослідницького розділів і має бути спрямованою на подолання виявлених відхилень, проблем та недоліків, суперечностей між реальним і бажаним станами об'єкта. Тобто конкретні пропозиції і рекомендації автора роботи повинні спрямовуватись на забезпечення показників економічного зростання. Вони обов'язково повинні мати розрахунково-кількісне обґрунтування.

Пропозиції можуть бути найсміливішими з найсучаснішого досвіду в сфері зовнішньоекономічної діяльності. Але якщо ця пропозиція зараз нездійсненна для об'єкта дослідження, треба обов'язково пояснити причини (відсутність коштів, недосконалість законодавства, невідповідність кадрів, інфляція, політична та економічна нестабільність тощо).

Назва розділу формулюється таким чином: «Перспективи розвитку ... (предмета дослідження) на ... (об'єкті дослідження)», або «Удосконалення ...», або «Шляхи вдосконалення ...», або «Розробка стратегії...» тощо.

Формулювання пропозицій, рекомендацій звичайно розпочинають так: «Як свідчить аналіз, проведений у підрозділі 2.1 ... у (об'єкта дослідження) існує такий істотний недолік, як ...», або «Для успішного подальшого розвитку ... (предмета дослідження) можна запропонувати ...», або «З метою удосконалення ... (предмета дослідження) пропонуємо запровадити ...».

Розробки та пропозиції рекомендаційного розділу, їх обґрунтування є підставою для оцінки знань та умінь студента. Обсяг третього розділу – до 30% від загального обсягу магістерської роботи.

2.5. Розділ з питань охорони праці

Кожна магістерська робота має містити окремий (останній) розділ «Охорона праці», органічно пов'язаний з темою дипломної роботи. Обсяг розділу – до 8 сторінок.

Виходячи із загальних завдань охорони праці, визначають конкретні цілі, які повинні бути досягнуті при розробці даного розділу. Розділ, присвячений питанням охорони праці, має містити в собі (за вибором):

Правові аспекти з охорони праці в галузі «Менеджмент і адміністрування», основні завдання в галузі охорони праці, принципи державної політики в області охорони праці, що впливають зі ст. 43 Конституції України і ст. 4 Закону України «Про охорону праці», а також інших законодавчих актів України про охорону праці та охорону здоров'я: Законів України «Про цивільну оборону», «Про забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя населення», «Про дорожній рух», «Про пожежну безпеку», «Про охорону навколишнього середовища», Концепції організації роботи з профілактики невинного травматизму (постанова Кабінету Міністрів України від 22 січня 1996 р. № 114) тощо.

Аналіз або порівняльний аналіз правових та організаційних основ охорони праці в різних країнах або певній країні (відповідно до тематики магістерської роботи), міжнародне співробітництво в галузі охорони праці, нормативні документи та основні їх вимоги щодо забезпечення безпеки життєдіяльності населення (норми, правила, інструкції тощо).

Робота з персональним комп'ютером: шкідливі чинники при роботі з комп'ютером; синдром Інтернету; вимоги до приміщень для експлуатації персональних комп'ютерів; ергономічні вимоги при користуванні комп'ютерною технікою.

Раціональні умови життєдіяльності людини: умови праці; санітарно-гігієнічні вимоги у професійній діяльності; безпека виробничого обладнання.

Соціальні та психологічні ризики, що впливають на безпеку життєдіяльності людини: ризик, як чинник потенційної небезпеки; індивідуальний і соціальний ризик; оцінка ступеню ризику; шкідливі та небезпечні виробничі чинники; раціональні методи і технології організації виробництва; категорії чинників, що змушують людину ризикувати; психічні характеристики особистості; психофізіологічний стан людини та вплив на нього наркотичних, лікарських та інших речовин.

Ідентифікація джерел небезпеки людини і породжених ними небезпечних та шкідливих чинників:

Природні небезпеки: небезпечні та шкідливі чинники, породжені природними джерелами небезпеки та їх вплив на людину та системи

забезпечення її життєдіяльності; заходи та засоби, спрямовані на запобігання негативної дії природних джерел безпеки на людину та на системи забезпечення її життєдіяльності.

Техногенні безпеки: безпеки, пов'язані з використанням транспортних засобів, з експлуатацією підіймально-транспортного обладнання, з використанням горючих, легкозаймистих і вибухонебезпечних речовин та матеріалів, з використанням процесів, що відбуваються при підвищених температурах та підвищеному тиску; небезпечна дія електричного струму на організм людини.

Соціальні безпеки: джерела безпеки, викликані незадовільним матеріальним станом та умовами проживання; вандалізм та тероризм; конфліктні ситуації на міжнаціональному, етнічному, расовому чи релігійному ґрунті; неадекватність самооцінки та інші причини виникнення конфліктів.

Політичні безпеки: конфлікти на міжнаціональному та міждержавному рівні, ідеологічні, міжпартійні, міжконфесійні та збройні конфлікти; засоби та заходи, спрямовані на запобігання виникненню конфліктних ситуацій.

Комбіновані безпеки: природно-техногенні, природно-соціальні, соціально-техногенні. Небезпечні фактори, причини та небажані наслідки, пов'язані з урбанізацією середовища життєдіяльності людини.

Заходи для створення безпечних умов та сприятливого життєвого середовища. Вимоги щодо забезпечення санітарно-гігієнічного та епідемічного благополуччя населення.

Безпека туристів: органи, що здійснюють контроль за безпекою туристів; методи контролю безпеки обслуговування туристів (візуальний, аналітичний, з використанням засобів вимірювання, соціологічних досліджень); специфічні чинники ризику в туризмі (виникнення природних і техногенних катастроф, технічний стан об'єктів матеріально-технічної бази, складний рельєф місцевості, рівень професійної підготовленості обслуговуючого персоналу, інформаційне забезпечення тощо).

Безпека життєдіяльності в умовах надзвичайних ситуацій: причини виникнення та особливості розвитку надзвичайних ситуацій, їх загальна характеристика та класифікація; специфіка поведінки людей при виникненні надзвичайної ситуації (явище психогенії);

Класифікація та рівні надзвичайних ситуацій; вимоги до систем сповіщення, зв'язку, медичного та санітарно-епідемічного нагляду; загальні правила виживання в разі виникнення надзвичайних ситуацій;

використання захисних споруд, засобів індивідуального захисту, медичних та підручних засобів; порядок ліквідації наслідків стихійних лих, вибухів, пожеж, катастроф та аварій; послідовність дій у разі надання першої допомоги потерпілому.

4. До списку використаних джерел магістерської роботи необхідно включити законодавчі акти та нормативні документи з питань охорони праці і літературу, присвячену питанням охорони праці та безпеки в надзвичайних ситуаціях.

Правова література:

1. Конституція України. – К., 1996.– 12 с.
2. Закон України «Про охорону праці». – К., 2002. – 46 с.
3. Закон України «Про пожежну безпеку». – К., 1993. – 22 с.
4. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності». – К., 2001. – 34 с.
5. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення». – № 4004-ХІІ від 24.02.1994.
6. Закон України «Про захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру» №1809-111 від 8.06.2000.
7. Закон України «Про цивільну оборону України» № 2974-ХІІ від 03.02.1993.
8. Закон України «Про правові засади цивільного захисту» № 1859-ІV від 24.06.2004.
9. Типове положення про навчання, інструктаж і перевірка знань працівників з питань охорони праці. – К., 1999. – 46 с.
10. Положення про розслідування і облік нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на підприємствах, в установах і організаціях. – К., 1998. – 38 с.

Нормативна література:

1. ДСТУ 2273-93. Пожежна безпека. Терміни та визначення.
2. ДСТУ 2293-99. Охорона праці. Терміни та визначення основних понять.
3. ГОСТ 12.0.003-74*. ССБТ. Опасные и вредные производственные факторы. Классификация.
4. ДСН 3.3.6.042-99. Санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень. – К., МОЗ України, 1993. – 8 с.

5. ГОСТ 12.1.005-88.ССБГ. Общие санитарно-гигиенические требования к воздуху рабочей зоны. – М. : Изд-во стандартов, 1988. – 75 с.
6. ДБН В.2.5.-28-2006. Державні будівельні норми України. Природне і штучне освітлення. – К. : Мінбуд. України, 2006. – 76 с.
7. ДСН 3.3.6.096-2002. Державні санітарні норми і правила при роботі з джерелами електромагнітних полів. – К. : МОЗ України, 2002. – 45 с.
8. ДСН 3.3.6.039-99. Державні санітарні норми виробничої загальної та локальної вібрації. – К. : МОЗ України, 2000. – 45 с.
9. ДСН 3.3.6.037-99. Санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку. – К.: МОЗ України, 2000. – 29 с.
10. ДСанПІН 3.3.2.007-98. Державні санітарні правила в норми роботи з візуальними дисплейними терміналами електронно-обчислювальних машин. – К. : МОЗ Україна, 1998. – 17 с.
11. ДНАОП 0.00-1.31-99. Правила охорони праці під час експлуатації електронно-обчислювальних машин. – К. : МОЗ України, 1999. – 28 с.
12. Правила пожежної безпеки в Україні (НАПБ А.01.001-95). – К. : Основа, 2002. – 176 с.
13. ДБН В.2.5-13-98 «Системи автоматичної пожежної сигналізації та пожежогасіння».

Основна література:

1. Гандзюк М.П., Желібо Е.П., Халімовський М.О. Основи охорони праці. – К.: Каравела, 2004.
2. Геврик Є. О. Охорона праці. – К.: Ніка-центр, 2005. – 296 с.
3. Жидецький В. Ц. Основи охорони праці. – Львів: Українська академія друкарства, 2006. – 336 с.
4. Катренко Л. А. Охорона праці / Л. А. Катренко, Ю. В. Кіт, І. П. Пістун. – Суми: Університетська книга, 2007. – 496 с.
5. Основи охорони праці: Навчальний посібник. / За ред. Березуцького В.В. – Х.: Факт, 2005. – 480 с.
6. Охорона праці в Україні. Нормативні документи. – К.: КНТ, 2004. – 440 с.
7. Пожежна безпека. Нормативні акти та інші документи. Т. 1–6, – К., 1997 – 2000.
8. Порядок розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві / Постанова Кабінету Міністрів України, 25 серпня 2004 р. № 1112.

9. Русаловський А. В. Правові та організаційні питання охорони праці. – К.: Знання, 2005. – 176 с.

10. Ярошевська В.М., Чабан В.Й. Охорона праці в галузі: Навчальний посібник. – К.: ВД «Професіонал», 2004. – 288 с.

Додаткова література

1. Каммерер Ю. Ю. и др. Защитные сооружения гражданской обороны : учеб. пособие. – М. : Энергоатомиздат, 1985.

2. Михно Е. П. Ликвидация последствий аварий и стихийных бедствий – М. : Атомиздат 1979.

3. Русак О. Н. и др. Безопасность жизнедеятельности. Учебное пособие – СПб. : ЛТА, 1996.

4. Купчик М. П., Гандзюк М. П., Степанец І. Ф. та ін. Основи охорони праці. – К. : Основа, 2000. – 416 с.

5. Трахтенберг І. М., Коршун М. М., Чебанова О. В. Гігієна праці та виробнича санітарія. – К. : 1997. – 464 с.

6. Жидецький В. Ц. Охорона праці користувачів комп'ютерів. – Львів : Афіша, 2000. – 176 с.

7. Європейське законодавство з охорони праці.

Офіційні сайти:

1. Верховна Рада України <http://portal.rada.gov.ua>

2. Урядовий портал <http://www.kmu.gov.ua/control>

3. Державний Комітет з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду (Держгірпромнагляду) <http://dnop.kiev.ua>

4. Щомісячний науково-виробничий журнал «Охорона праці» <http://ohoronapracii.kiev.ua>

5. Офіційний інформаційний сервер МНС <http://www.mns.gov.ua>

6. Міністерство соціальної політики України <http://mlsp.kmu.gov.ua>

7. Національна служба посередництва і примирення www.nspp.gov.ua

2.5. Висновки

Обсяг 3–5 сторінок, або 5% тексту рукопису. В цьому розділі необхідно підсумувати всю виконану роботу. Тут стисло викладаються висновки і пропозиції, які складають предмет захисту, – кінцеві

результати виконаної роботи, що доводять досягнення автором поставленої мети дослідження.

Висновки і пропозиції повинні бути сформульовані в тезовій формі, чітко, зрозуміло; вони мають відображати зміст роботи, її теоретичне і практичне значення. Кваліфіковано кожний пункт висновків складається з двох логічних частин – твердження («визначено ...») і доказу («тому що ...», «на підставі...»).

Висновки і пропозиції формулюються за пунктами (бажано нумерованим – перше, друге тощо) послідовно за кожним підрозділом роботи. Опис об'єкта, методика дослідження та інший зміст основної частини роботи у висновках не дублюються. У висновках не можуть з'явитися нові пропозиції, які не були розглянуті та обґрунтовані в магістерській роботі.

На завершення висновків необхідно вказати про стан досягнення мети магістерської роботи, а також про вирішення основних завдань, визначених у вступі.

3. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Магістерська робота має бути оформленою відповідно до вимог державних та галузевих стандартів:

- ДСТУ 3008-95. Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлення;

- ГОСТ 7.1.-84. Библиографическое описание документа. Общие требования и правила составления;

- ДСТУ 3582-97. Інформація та документація, скорочення слів в українській мові в бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила;

- ГОСТ 7.12-93. Библиографическая запись. Общие требования и правила;

- Галузевий стандарт вищої освіти України «Засоби діагностики якості вищої освіти» (Додаток Г. «Методичні рекомендації щодо виконання та захисту магістерських робіт студентами освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»).

Мова магістерської роботи – державна, стиль – науковий, чіткий, без орфографічних і синтаксичних помилок; послідовність – логічна. Пряме переписування у роботі матеріалів із літературних джерел є неприпустимим.

Обсяг магістерської роботи повинен складати 90–110 сторінок друкованого тексту.

Матеріали магістерської роботи комплектуються у такій послідовності:

- титульна сторінка;
- бланк завдання;
- анотація (українською, російською й англійською мовами);
- зміст;
- перелік умовних позначень (у разі потреби);
- вступ;
- основна частина;
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки.

Також до магістерської роботи додаються:

- відгук керівника магістерської роботи;
- рецензія зовнішнього рецензента;
- ксерокопія опублікованої статті або тез конференції з

тематики роботи з вихідними даними.

- електронна копія роботи на CD-диску у форматі rtf з типовим іменем файлу: prizvysche_2013_magistr_MZED.rtf;

Розташування додаткових документів – вклеєний конверт на жорсткій обкладинці в кінці магістерської роботи.

3.1. Титульний аркуш

Титульний аркуш магістерської роботи оформляється за встановленою формою (додаток В). Завдання магістерської роботи (додаток Г) слід розмістити після титульної сторінки (за нумерацією сторінок 2, 3).

На бланку завдання завершено роботу обов'язково підписують: магістрант – автор роботи, науковий керівник, консультанти, завідувач кафедри зовнішньоекономічної діяльності.

3.2. Зміст

Зміст відображає послідовність розташування складових частин магістерської роботи: вступ, назви всіх розділів і підрозділів, висновки, бібліографічний список, додатки. У змісті вказується номер сторінки, з якої починається викладення кожної частини (додаток Д).

3.3. Оформлення тексту

Текст магістерської роботи набирається на комп'ютері через півтора інтервали на стандартних аркушах формату А4 (210×297 мм) без рамки, нелінованих. Друкування тексту проводиться на одній стороні аркуша (пастою чорного кольору середньої жирності). Шрифт – Times New Roman, розмір – 14 пт, вирівнювання – по ширині, абзацний відступ скрізь однаковий – 1,0 см.

Поля: з лівого боку – 30 мм, з правого – 15 мм, зверху – 20 мм, знизу – 20 мм.

Головна вимога до змісту основної частини – самостійність і послідовність викладу. Не можна механічно переписувати текст зі спеціальної літератури, допускати випадкового набору фактичних відомостей і думок, не пов'язаних між собою загальною ідеєю і змістом. Текст потрібно формулювати своїми словами, стилістично і науково грамотно.

У тексті бажано уникати складних і громіздких речень. Прагніть надати зібраним і систематизованим фактам, показникам, висновкам вигляду (форми) наукової статті або лекції. Не прийнято писати в роботі «я думаю», «я пропоную» тощо. Висловлювати матеріал рекомендується від першої особи множини: «на нашу думку» (тобто на Вашу і керівника).

У роботі допускаються тільки загальноприйняті скорочення слів (СНД, ООН, ЄС, ВТО, МБРР тощо). Посилання на таблиці, рисунки робляться в тексті (приклад у додатку Ж).

3.4. Оформлення елементів тексту

Текст роботи розбивається на розділи та підрозділи, які повинні мати порядкові номери. Розділи основної частини нумеруються арабськими цифрами в межах всієї роботи.

Підрозділи нумеруються двома арабськими цифрами: перша цифра означає номер розділу, друга – номер підрозділу, наприклад: 2.3. (другий розділ, третій підрозділ).

Назви розділів роботи пишуться з нової сторінки великими літерами по центру (шрифт нежирний). Перенесення частини слова в назві не допускається. Перед назвою підрозділу витримують інтервал в один рядок. Заголовки підрозділів пишуться нежирним шрифтом, вирівнювання – по центру.

Крапка після назв розділів, підрозділів, таблиць, діаграм, графіків тощо не ставиться (див. додаток Ж).

3.5. Посилання на джерела

Усі наведені в магістерській роботі цитати, запозичені думки, перефразовані положення і цифрові дані, отримані іншими авторами, повинні мати посилання на джерела. Посилання подаються після згадки джерела або цитати з нього, для цього проставляють укладений в квадратні дужки порядковий номер, під яким це видання значиться в списку літератури, номер тому і сторінки, наприклад: [21, т. 3, с. 25].

3.6. Нумерація сторінок

Нумерація сторінок роботи повинна бути наскрізною, включаючи список літератури і додатки. Рисунки та таблиці, розташовані на окремих сторінках, включаються в загальну нумерацію. Першою сторінкою є титульний аркуш. Нумери сторінок проставляються арабськими цифрами у правому верхньому куті аркуша. На титульному аркуші номер сторінки не ставиться.

3.7. Оформлення ілюстрацій

Усі ілюстрації (схеми, графіки, діаграми, креслення та ін.) іменуються рисунками, в тексті вони позначаються словом «Рисунок 1.2», з позначенням номера розділу і номера рисунку в його межах. Підпис до рисунка розташовується під ним (додаток К).

3.8. Оформлення таблиць

Усі таблиці повинні мати назви, що характеризують їх зміст. У правому верхньому куті над назвою таблиці пишеться слово «Таблиця 2.3», з позначенням номера розділу і номера таблиці в його межах. Назва таблиці пишеться над таблицею, вирівнювання – по центру. Таблиці, наведені в додатку, нумеруються як додатки. Заголовки в рядках таблиці слід писати стисло і зрозуміло, без скорочень слів. У графах таблиці обов'язково вказуються одиниці вимірювання. До кожної таблиці подається примітка з посиланням на джерело, звідки взяті цифрові дані. Крапка після назви таблиць не ставиться (додаток Л).

При перенесенні таблиці на наступну сторінку стовпці нумерують і повторюють їх нумерацію на наступній сторінці. Заголовок таблиці не повторюють, пишуть: «Продовження таблиці 2.3».

3.9. Формули

Усі математичні формули і вирази, які є в роботі, необхідно пояснити.

Якщо формула запозичена зі спеціальної літератури, можна обмежитися посиланням на джерело і розкрити значення символів, що входять до неї. Оригінальні формули пояснюються в ході їх обґрунтування. При цьому наводяться не всі елементарні проміжні результати, а лише основні етапи виведення формули і кінцевий результат.

Позначення величин пояснюють при їх першій появі в тексті. Доцільно пояснювати всі позначення, які містить заключна формула, особливо, якщо вона є розрахунковою.

Усі математичні вирази, а також знаки математичних дій в тексті з метою досягнення єдиного стилю друкуються малими літерами.

При написанні математичних формул особливу увагу слід звертати на чітке виділення індексів і показників ступеня, розташування і довжину дробової риски тощо.

Формули підлягають наскрізній нумерації. Номер формули розташовується в круглих дужках і нумерується на правій стороні аркуша на рівні останнього рядка формули. Наприклад:

$$D^{HP} = \sqrt[4]{\prod_{\gamma=1}^{\gamma=4} Q_{\gamma} \alpha_{\gamma}} \quad (1) \text{ [22, с. 27]}$$

де D^{HP} – показник сукупної дії детермінантів;

Q_{γ} – відношення числа сприятливих до загального числа факторів, які формуються γ -м детермінантом;

α_{γ} – коефіцієнт значимості γ -го детермінанта.

3.10. Оформлення списку використаних джерел

Список використаних джерел оформляється відповідно до вимог державного стандарту ДСТУ 7.1-8.4.

Перелік використаних джерел рекомендується складати за абеткою в такій послідовності:

- закони України;
- укази Президента України;
- декрети й ухвали Кабінету Міністрів України;

- монографії, книги, статті, збірки документів (наводяться в алфавітному порядку за прізвищем авторів);
- іноземні джерела;
- ресурси електронних бібліотек;
- недруковані фондові, відомчі та авторські матеріали.

Бібліографічний список нумерується від першої до останньої назви.

Підзаголовки до окремих типів документів не робляться, кожний документ нумерується окремо. Роботи одного автора розміщуються відповідно до алфавіту назв або хронології написання праць.

Назви праць прийнято писати мовою оригіналу. Спочатку подається література мовами народів, які користуються кирилицею, потім література мовами народів, які користуються латиницею. Нумерація усіх використаних джерел суцільна – від першого до останнього (додаток М).

Бібліографічний опис містить такі області:

- прізвище автора або прізвища авторів з великої літери;
- основний заголовок;
- підзаголовні дані;
- відомості про видання;
- місце видання;
- видавництво або організація, що видає;
- дата видання;
- обсяг (у сторінках).

Кожна область опису відділяється від подальшої спеціальним розділовим знаком «крапка, тире» (. –). Після назви міста перед назвою видавництва ставиться знак (:). Відомості про статтю і видання, в якому опублікована стаття, розділяється знаком «дві скісні риски» (//). Знак «скісна риска» (/) передує відомостям про відповідальність.

Вказівка обсягу книги є обов'язковою. Опис літератури іноземними мовами виконується за тими ж правилами. Місто видання Київ, Москва, Санкт-Петербург, Ленінград у всіх випадках пишуться скорочено (К., М., СПб., Л.). У іноземних виданнях скорочуються: London – L., Paris – P., New York – N.Y. Решта міст наводяться повністю.

Приклади оформлення списку використаної літератури

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Монографії (один, два або три автори)	Яцун Л.М., Борисова О.В. Інноваційна політика підприємств ресторанного господарства: монографія / Л.М. Яцун, О.В. Борисова, Х. : ХДУХТ, 2013. – 268 с.
Чотири автори	Зовнішньоекономічна діяльність / Кузьмін О.Є., Загородній А.Г., Гладунський В.Н., Підгородецький Я.І., Фещур Р.В. – Львів: Вид-во націон. ун-ту «Львівська політехніка», 2003. – 123 с.
Багатотомні видання	Лукашевич М.М. Международный маркетинг: Учебно-методическое пособие: В 2ч. ч. 1. Общие положения. Разработка стратегии./ Под ред. А.Г. Медведева. – СПб: Изд-во СПБИЭИ, 2002. – 30 с.
Перекладені видання	Томпсон А.А., Стрикленд А.Дж. Стратегический менеджмент. Искусство разработки и реализации стратегии: Учебник для вузов / Пер. с англ. под ред. Л.Г. Зайцева, М.И. Соколовой. – М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1998. – 576 с.
Інформація з авторефератів дисертацій	Забалдіна Ю.Б. Економічна діагностика та прогнозування розвитку регіонального ринку туристичних послуг: Автореф. дис. ... канд. ек. наук. – К., 2006. – 16 с.
Характеристика джерела	Приклад оформлення
Збірники наукових праць	Торгівля і ринок України : зб. наук. пр. – Донецьк : ДонНУЕТ, т. 2, 2012. – 244 с.
Депоновані наукові праці	Обзор аналитических методов расчета и оптимизации мультиресурсных систем обслуживания /А.З. Мешков, С.Н. Константинов / Науч.-произв. корпорация "Киев. ин-т автоматики". - К., 1996. - 44 с. - Рус.-Деп. в ГНТБ України 11.11.96, № 2210-Ук 96 // Аннот. в журн. "Автоматизация производственных процессов". - 1996. - № 2.

Складові частини книги	Яцун Л.М. Кулінарні традиції та інновації харчування // Туризм в умовах глобалізації: напрями та перспективи розвитку : монографія / За ред. Єрмаченко В.Є., Х. : ІНЖЕК, 2012. – 165 с.
Складова частина журналу (стаття)	Новицький В. Національні інтереси України в контексті цивілізаційних детермінант та економічної глобалізації // Економіка України. - 2003. - № 7. - С. 7-17.
Іншомовні джерела	Singh S. Tourism in Destination Communities / S. Singh, D. Timothy, R. Dowling. – Wallingford: CABI publishing, 2003. – 282 p.
Інтернет-ресурси	http://www.nau.kiev.ua – Нормативні акти України. http://www.liga.kiev.ua – Інформаційний бізнес-портал компанії “Ліга” Ковенська О.А. Інвестиційна привабливість спеціальної економічної зони «Курортополіс Трускавець»: оцінка та напрями забезпечення. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua/Soc_Gum/2009_7/61.pdf . http://www.tourism.gov.ua

3.11. Додатки

Додатки розміщуються після списку використаної літератури. Вони містять необхідний ілюстративний і довідковий матеріал, що служить початковою базою для розрахунку, а саме:

- таблиці допоміжних цифрових даних;
- проміжні формули і розрахунки;
- законодавчі акти;
- заповнені бланки різних документів;
- інструкції та методики;
- описи алгоритмів і програм, вирішені на ПК;
- зразки документів.

Не допускається включення в додаток матеріалів, на які відсутні посилання в тексті. Заголовок додатку записують окремим рядком, нежирним шрифтом, по центру, з великої літери.

Кожний додаток розташовують з нової сторінки зі вказівкою вгорі праворуч сторінки слова «Додаток», надрукованого великими літерами, та його позначення. Додатки позначають великими літерами кирилиці й латиниці, починаючи з А, за винятком букв Ё, З, И, О, Ч, Ъ,

Ы, Ъ, І, І, Є. У разі повного використання букв російського і латинського алфавітів допускається позначати додатки арабськими цифрами.

Текст кожного додатка можна розбивати на розділи, підрозділи, пункти, підпункти, які нумеруються в межах кожного додатка. Перед номером ставиться позначення цього додатка, наприклад, В.1.2 (другий підрозділ першого розділу додатка В).

Рисунки, таблиці і формули, розміщені у додатку, нумеруються арабськими цифрами в межах кожного додатка: «Таблица Б.1» (перша таблиця додатка Б).

4. РЕЦЕНЗУВАННЯ І ЗАХИСТ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

4.1. Порядок допуску до захисту

Кожний студент зобов'язаний пройти попередній захист, який є свого роду «репетицією» і допуском до основного захисту. На попередньому захисті студент виступає з доповіддю, читання якої небажано. Потім студенту ставляться питання за змістом роботи і доповіді, висловлюються зауваження і побажання, виявляються недоліки в роботі, вказуються шляхи їх усунення, дається попередня оцінка якості виконаної роботи та інше.

Попередній захист проводиться на засіданні кафедри або в комісії викладачів спільно зі студентами за 2–3 тижні до основного захисту. Ступінь готовності магістерської роботи до попереднього захисту –100%; допускаються тільки недоліки в оформленні роботи і відсутність наочних матеріалів.

Остаточна оформлена, підписана студентом (на аркуші завдання й останньому аркуші) і керівником (на аркуші завдання) магістерська робота за 3–5 днів до захисту здається методисту кафедри.

Завідувач кафедри, на підставі представлених матеріалів, вирішує питання про допуск дипломника до захисту, про що свідчить відповідний запис на титульному аркуші магістерської роботи.

У разі негативного рішення це питання розглядається на засіданні кафедри з участю керівника магістерської роботи. Витяг з протоколу засідання кафедри додається до проекту наказу про відрахування студента.

4.2. Рецензування магістерської роботи

Рецензенти призначаються завідувачем випускаючої кафедри з числа викладачів економічних кафедр (окрім випускаючої кафедри) і

фахівців виробництва з вищою економічною освітою, а також фахівців з адміністративного апарату державних структур.

У рецензії вказується актуальність теми, робиться короткий, але глибокий аналіз змісту магістерської роботи з критичними зауваженнями, оцінюється ступінь досягнення поставлених мети та завдань дослідження.

По основній частині роботи рецензент відзначає позитивні і негативні сторони дослідження, встановлює, якою мірою магістранту вдалося виявити невирішені проблеми, чи повністю розкрито зміст теми, чи переконливо обґрунтовані пропозиції, визначає особистий внесок автора в їх вирішення.

Також вказується, що слід зробити додатково для більш аргументованого обґрунтування пропозицій та глибшого вивчення теоретичних положень.

4.3. Захист магістерських робіт

Захист магістерських робіт проводиться на відкритих засіданнях Державної екзаменаційної комісії. В ДЕК випускник представляє такі матеріали:

- відгук керівника магістерської роботи;
- рецензію на магістерську роботу;
- анотацію іноземною мовою;
- ілюстративні матеріали (креслення, графіки, таблиці, плакати);
- диск з повним текстом роботи.

Захист магістерських робіт проходить у наступному порядку:

- інформація завідувача кафедри про виконання випусником навчального плану;
- доповідь випускника тривалістю 8 хвилин;
- відповіді на питання членів ДЕК і присутніх на захисті;
- оголошення відгуку і рецензій;
- відповіді дипломника на зауваження керівника і рецензента.

Доповідь структурно складається з трьох частин:

- **вступ** – 2–3 хвилини (короткий зміст вступу до роботи – обґрунтування вибору теми, мета, задачі, методика дослідження тощо);
- **інформація про виконану роботу** – 3–4 хвилини (послідовно за розділами основної частини, – що автором самостійно здійснено, проаналізовано, розраховано тощо).

– повний **виклад результатів дослідження**, що складають предмет захисту – 3–4 хвилини (висновки, тобто зміст висновку роботи).

На креслення, графіки, таблиці, представлені до ДЕК, дипломник посилається в ході доповіді. Наочні посібники покликані ілюструвати перш за все основний зміст виступу, звільняючи доповідача від необхідності характеризувати статистичний матеріал словами. Кількість наочних посібників залежить як від теми роботи, так і від складності виготовлення. Мінімальна кількість наочних матеріалів – десять.

4.4. Критерії оцінювання магістерських робіт ДЕК

При оцінці роботи враховується глибина опрацювання і ширина охоплення теми, ступінь використання джерел, уміння аналізувати зібраний матеріал, грамотність та стиль викладу, якість технічного оформлення роботи, якість доповіді студента і його відповідей на питання та критичні зауваження.

Оцінка дається за якість кожного з елементів роботи в межах, зазначених у таблиці 2: відмінно, дуже добре, добре, задовільно, достатньо, незадовільно. Роботу оцінюють на закритому засіданні комісії по сумі балів:

«відмінно» – 90–100 балів,

«добре» – 71–89 балів,

«задовільно» – 50–69 балів,

«незадовільно» – 49 балів і менше.

Таблиця 2

Критерії оцінювання магістерських робіт ДЕК

Елементи роботи	Кількість балів
Оформлення роботи відповідно до вимог стандарту	до 5 балів
Структурно-логічна побудова роботи, актуальність та новизна (зміст вступу)	до 5 балів

Перший розділ (рівень теоретичного дослідження)	до 15 балів
<i>відмінно</i>	14-15
<i>дуже добре</i>	12-13
<i>добре</i>	10-11
<i>задовільно</i>	8-9
<i>достатньо</i>	6-7
<i>незадовільно</i>	0-5
Другий розділ (глибина та якість практичного дослідження)	до 15 балів
Третій розділ (рівень реальності й обґрунтування рекомендацій, розробок і пропозицій)	до 15 балів
Четвертий розділ	до 5 балів
Висновки	до 10 балів
Наявність публікацій з теми магістерської роботи	до 10 балів
Захист роботи	до 20 балів
<i>якість доповіді</i>	до 7
<i>якість відповідей на питання</i>	до 7
<i>якість наочних матеріалів</i>	до 6
Усього (максимальна кількість):	100 балів

Результат захисту (оцінка магістерської роботи та рішення ДЕК про присудження випускнику шуканої кваліфікації) оголошується того ж дня після оформлення протоколу засідання ДЕК.

Якщо захист магістерської роботи не відбувся з поважних причин (про що студент має подати відповідні документи у ДЕК), то ректор університету може подовжити термін навчання студента до наступного терміну роботи ДЕК, але не більше ніж на один рік. Незалежно від причин повторний захист магістерських робіт у той самий рік забороняється.

Випускник, який отримав оцінку «незадовільно» або не допущений до захисту, відраховується з університету і отримує академічну довідку встановленого зразка. Він має право бути повторно допущеним до захисту магістерської роботи протягом наступних трьох років тільки за умов укладення контракту з університетом.

Повторно магістерська робота виконується за наявності заяви студента про допуск до захисту, дозволу ректора та рішення кафедри про затвердження теми дослідження і призначення наукового керівника. За вимогами кафедри тему магістерської роботи може бути

змінено або у межах колишньої теми матеріали роботи можуть бути суттєво оновлені і доповнені.

Додаток А

***Орієнтовна тематика магістерських робіт спеціальності
8.03060104 «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»***

1. Дослідження і розвиток конкурентоспроможності міжнародних торговельних мереж.

2. Дослідження і розвиток конкурентоспроможності підприємств розважального бізнесу в умовах розвитку міжнародного туризму.

3. Дослідження і розвиток управління міжнародною конкурентоспроможністю ресторанного господарства.

4. Дослідження і розвиток системи управління міжнародною конкурентоспроможністю.

5. Дослідження і розвиток системи стратегічного управління підприємства-суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності.

6. Дослідження стратегічних організаційних змін та удосконалення організаційної структури управління підприємства-суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності.

7. Дослідження і розвиток організаційної структури управління підприємства-суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності.

8. Дослідження і розвиток прогнозування в системі стратегічного управління підприємствами ... бізнесу.

9. Дослідження системи стратегічного управління та розробка стратегії виходу виробничо-торговельного підприємства на міжнародний ринок.

10. Дослідження розвитку торгівлі та розробка стратегії підвищення міжнародної конкурентоспроможності торговельного підприємства.

11. Діагностика потенціалу підприємства-суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності та формування системи стратегічного управління.

12. Дослідження напрямків підвищення зовнішньоекономічного потенціалу та розробка конкурентної стратегії виробничо-торговельного підприємства.

13. Формування корпоративної стратегії підприємства-суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності.

14. Дослідження та формування стратегій розвитку і функціонування спільних підприємств.

15. Дослідження і розвиток стратегії зовнішньоекономічної діяльності торгово-виробничого підприємства.

16. Дослідження і формування стратегії розвитку агротуризму в Єврорегіоні «Слобожанщина».

17. Дослідження і формування стратегії розвитку міжнародного туризму в Єврорегіоні «Слобожанщина».

18. Дослідження і розвиток аутсорсингу у системі взаємодії підприємства із транснаціональними корпораціями.

19. Дослідження і розвиток франчайзингу в стратегії виведення підприємства на зовнішній ринок.

20. Дослідження і розвиток форм міжнародної співпраці в торгівлі.

21. Дослідження і розвиток міжнародної кооперації підприємств із транснаціональними корпораціями.

22. Управління розвитком міжнародних готельних мереж.

23. Управління розвитком міжнародних торговельних мереж в умовах глобалізації.

24. Управління розвитком міжнародних торговельних мереж.

25. Управління розвитком підприємства-суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності.

26. Діагностика підприємства-суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності та розробка ринкової стратегії його розвитку.

27. Дослідження і формування організаційних можливостей торговельного підприємства на зовнішніх ринках України.

28. Дослідження і розвиток диверсифікації зовнішньоекономічної діяльності підприємства.

29. Дослідження туристичного ринку і розробка стратегії розвитку туристичної фірми.

30. Дослідження кулінарних традицій та їх використання в стратегіях розвитку міжнародного туризму.

31. Дослідження і розвиток управління туристичної діяльності з організацією гастрономічних турів.

32. Дослідження і розвиток стратегічного потенціалу підприємства-суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності.

33. Дослідження систем оцінки конкурентоспроможності та розробка конкурентних стратегій розвитку підприємств ... бізнесу.

34. Дослідження та удосконалення механізму управління підприємницькою діяльністю підприємства-суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності.

35. Дослідження функцій управління (*постачанням, збутом, маркетингом, операційною діяльністю, обслуговуванням, якістю, персоналом, інноваціями, інвестиціями*) і формування системи менеджменту підприємства-суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності.

36. Захист прав споживачів на зовнішньому ринку товарів та послуг та розробка стратегії якості для підприємств-суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

37. Дослідження і розвиток системи управління якістю послуг на підприємствах міжнародного туризму.

38. Дослідження і розвиток стратегії підвищення якості обслуговування споживачів у підприємствах ... бізнесу на основі концепції TQM.

39. Дослідження і розвиток управління якістю послуг в міжнародних туристичних комплексах.

40. Дослідження і розвиток управління якістю обслуговування іноземних туристів.

41. Дослідження і розвиток системи управління якістю обслуговування в міжнародних торговельних мережах.

42. Дослідження і розвиток управління якістю обслуговування іноземних туристів в готельно-ресторанних комплексах.

43. Дослідження і розвиток управління якістю послуг в міжнародних туристичних комплексах.

44. Дослідження і розвиток товарної стратегії підприємства-суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності.

45. Дослідження і розвиток організаційної культури підприємств міжнародної торгівлі.

46. Формування корпоративної культури та розробка стандартів управління персоналом у підприємствах-суб'єктах зовнішньоекономічної діяльності.

47. Дослідження і формування корпоративної культури транснаціональної компанії.

48. Дослідження і розвиток корпоративної культури в системі стратегічного управління підприємством-суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності.

49. Дослідження і розвиток корпоративної системи управління персоналом у підприємствах міжнародного туризму.

50. Дослідження систем ділової оцінки персоналу та формування кадрової стратегії підприємства туристичного бізнесу.

51. Дослідження і розвиток систем управління мотивацією персоналу підприємства-суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності.

52. Дослідження і розвиток технологій обслуговування у міжнародних готельних ланцюгах.

53. Дослідження і розвиток системи управління збутовою політикою підприємств-суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

54. Дослідження і розвиток постачально-збутової політики підприємства-суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності.

55. Дослідження і розвиток управління міжнародними комерційними операціями в торговельному підприємстві.

56. Дослідження і розвиток управління логістичними

операціями в підприємстві-суб'єкті зовнішньоекономічної діяльності.

57. Дослідження і розвиток інноваційної стратегії підприємства-суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності.

58. Діагностика інноваційно-інвестиційного потенціалу регіону та розробка стратегії розвитку підприємств ... бізнесу.

59. Дослідження інвестиційного клімату та розробка фінансової стратегії для підприємств ... бізнесу.

60. Управління інноваціями та розробка бізнес-плану впровадження інноваційного проекту в діяльність підприємств ... бізнесу.

61. Дослідження систем управління інвестиціями та обґрунтування проекту створення підприємства.

62. Дослідження інвестиційної політики галузі та обґрунтування проекту репрофілювання підприємства.

63. Дослідження і розвиток управління інвестиційною діяльністю підприємства-суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності.

64. Дослідження особливостей і перспектив розвитку молодіжного туризму в країнах Європи та удосконалення маркетингової стратегії туристичної фірми.

65. Дослідження сучасних маркетингових підходів та формування асортиментної політики підприємства-суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності.

66. Дослідження і розвиток маркетингу в міжнародних торговельних мережах.

67. Дослідження і розвиток комерційної діяльності підприємства-суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності.

68. Дослідження і розвиток управління торгово-технологічними процесами підприємства міжнародної торгівлі.

69. Дослідження і розвиток системи управління ризикозахисністю підприємства-суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності.

70. Дослідження стратегічного контролю та його удосконалення в системі управління фінансовою діяльністю підприємств ... бізнесу.

71. Дослідження і розвиток стратегії використання виробничого потенціалу підприємства-суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності.

72. Дослідження міжнародних туристських потоків та управління реалізацією туристичного продукту підприємства.

73. Дослідження і розвиток експортної політики підприємств-

суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

74. Дослідження і розвиток експортно-імпоротної діяльності торговельного підприємства.

75. Дослідження і розвиток технологій прийняття управлінських рішень у підприємствах-суб'єктах зовнішньоекономічної діяльності.

76. Дослідження конкурентних переваг інтернет-технологій та удосконалення систем управління підприємством-суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності.

77. Дослідження ефективності використання нових інформаційних технологій в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю та розробка інформаційної стратегії підприємства.

78. Дослідження електронної комерції і розвиток системи управління комерційною діяльністю підприємств ... бізнесу.

79. Дослідження міжнародних інформаційних систем і впровадження їх у підприємства готельного господарства.

80. Дослідження сучасних інформаційних технологій та розробка напрямків їх інтегрування в систему управління зовнішньоекономічної діяльності.

Додаток Б

Типова структура магістерської роботи

Вступ

1. Теоретичний розділ

1.1. Сутність основних понять, категорій предмета дослідження, його класифікаційні характеристики

1.2. Методи аналізу діяльності і розвитку, науково-методичні підходи щодо вивчення (оцінки) предмета дослідження

1.3. Сучасні закордонні та вітчизняні особливості та тенденції розвитку предмету дослідження

2. Аналітико-дослідницький розділ

2.1. Економіко-статистичний аналіз сучасного стану, оцінка рівня розвитку, економічної ефективності об'єкта дослідження

2.2. Аналіз недоліків та ключових проблем функціонування і розвитку об'єкта дослідження

2.3. Аналіз (оцінка) існуючих організаційних рішень, планів та проектів з проблем розвитку об'єкта дослідження

3. Проектно-рекомендаційний розділ

3.1. Розробка методичних рекомендацій щодо вдосконалення, стратегії та перспектив розвитку об'єкта дослідження

3.2. Розрахунково-кількісне обґрунтування наданих рекомендацій

3.3. Розрахунок економічного і соціального ефекту від впровадження наданих рекомендацій

3.4. Використання інформаційних технологій

4. Розділ з питань охорони праці

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

ДОДАТОК В

Зразок оформлення титульного аркуша

Харківський державний університет харчування та торгівлі

Факультет менеджменту

Кафедра менеджменту зовнішньоекономічної діяльності

Пояснювальна записка
до магістерської роботи

на тему:

« _____ »

Виконав: студент ____
курсу, групи _____
спеціальності
8.03060104
«Менеджмент
зовнішньоекономічної
діяльності»

(прізвище та ініціали)
Керівник _____

(прізвище та
ініціали)

Рецензент _____

(прізвище та
ініціали)

Харків – 20__ року

ДОДАТОК Г

Бланк завдання на магістерську роботу

Харківський державний університет харчування та торгівлі
(повне найменування вищого навчального закладу)

Факультет _____ менеджменту _____

Кафедра _____ менеджменту зовнішньоекономічної діяльності _____

Освітньо-кваліфікаційний рівень _____ магістр _____

Напрямок підготовки _____ 030601 Менеджмент _____

Спеціальність 8.03060104 Менеджмент зовнішньоекономічної
діяльності _____

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Завідувач кафедри _____
“ _____ ” _____ 20__ р.

ЗАВДАННЯ

на магістерську роботу студенту (ці)

(прізвище, ім'я по батькові)

1. Тема _____ проекту _____ (роботи):

затверджена наказом по університету від “ _____ ” _____ 20__ р.

№ _____
керівник проекту (роботи) _____

_____,
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий
ступінь, вчене звання)

2. Строк подання студентом проекту (роботи) _____
_____ 20__ р.

3. Вихідні дані до проекту (роботи):

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які
потрібно розробити)

5. Перелік графічного матеріалу

Студент _____ І.Б.
 Прізвище _____
 (підпис)

Керівник проекту (роботи) _____ І.Б.
 Прізвище _____
 (підпис)
ДОДАТОК Д

Зразок оформлення змісту роботи

ЗМІСТ

Вступ

4

Розділ 1. Теоретико-методичні аспекти інноваційного розвитку підприємств туристичного та ресторанного господарств

8

1.1. Сутність інновацій та інноваційних стратегій у туризмі

8

1.2. Використання кулінарних традицій як туристичних ретроінновацій

17

1.3. Аналіз систем стратегічного управління інноваційною діяльністю

підприємств туристичного та ресторанного господарств

25

Висновки до першого розділу

32

Розділ 2. Дослідження інноваційної діяльності туроператора
«Янтарний берег-Тур»

33

- 2.1. Аналіз господарської діяльності та застосування інноваційних стратегій туроператором «Янтарний берег-Тур» 33
 - 2.2. Оцінка системи управління інноваційною діяльністю туроператора 46
 - 2.3. Аналіз потенціалу Харківського регіону щодо використання кулінарних традицій у туристичній діяльності 57
- Висновки до другого розділу

67

Розділ 3. Формування інноваційного стратегічного розвитку туроператором «Янтарний берег-Тур»

68

- 3.1. Визначення цілей і завдань розвитку підприємства 68
- 3.2. Розробка стратегії діяльності підприємства 72
- 3.3. Удосконалення системи управління туроператором 80
- 3.4. Використання інформаційних технологій в системі стратегічного управління підприємством 88

88

Висновки до третього розділу

97

Розділ 4. Охорона праці

98

Висновки	106
Список використаних джерел	111
Додатки	117

ДОДАТОК Е

Зразок оформлення анотації

АНОТАЦІЯ

магістерської роботи Бабаєва Олексія Володимировича на тему
*«Розробка інноваційної стратегії розвитку підприємства –
суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності»*

Ключові терміни: інноваційна діяльність, зовнішньоекономічна діяльність, стратегія, рибна продукція, спільне підприємство, організаційна структура управління, функції управління, стратегічні цілі.

Стислий зміст. У магістерській роботі визначено сутність зовнішньоекономічної та інноваційної діяльності як головних чинників підвищення конкурентоспроможності. Проведено аналіз можливостей впровадження інноваційної стратегії у діяльність рибопереробного підприємства. Розроблено напрямки розвитку та інноваційна стратегія зовнішньоекономічної діяльності СП ТОВ «Українська східна рибна компанія».

1. Оформлення магістерської роботи відповідає вимогам Галузевого стандарту вищої освіти України «Засоби діагностики якості вищої освіти» «Додаток Г «Методичні рекомендації щодо виконання та захисту магістерських робіт студентами рівня «магістр» напряму підготовки 0502 «Менеджмент» всіх спеціальностей».

2. Актуальність теми пов'язана з посиленням ролі міжнародної торгівлі та активним розвитком зовнішньоекономічної діяльності у великих підприємствах. Сучасні умови конкуренції вимагають від виробників унікальної пропозиції товарів, послуг та організаційних концепцій. Інноваційні процеси охоплюють все більше управлінських функцій і потребують уваги з боку менеджерів усіх рівнів. Сучасні дослідження звертають увагу також на посилення зв'язку між цілями та стратегіями, що намічають власники підприємств, та системами управління.

Новизна теми підтверджується тим, що питання щодо розробки інноваційної стратегії зовнішньоекономічної діяльності є недостатньо вивченими.

Відповідність теми проблемам напряму підготовки і спеціальності. Тема роботи відповідає виробничій функції "планування", типовому завданню діяльності «1.5 Розробка та впровадження нововведень» Освітньо-кваліфікаційної характеристики магістра за спеціальністю «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності».

Наявність замовлення на тему роботи. Магістерська робота виконана на замовлення СП ТОВ «Українська східна рибна компанія».

3. Ступінь науковості одержаних результатів магістерської роботи.

Визначено підходи до формування інноваційної стратегії (стор. 26-40).

Розроблено інноваційну стратегію розвитку СП ТОВ «Українська східна рибна компанія» (стор. 79-84).

Розроблено концепцію фірмового рибного магазину «ОКЕАН» (стор. 84)

Сформовано систему розподілу конкретних функцій управління між посадовими особами СП ТОВ «Українська східна рибна компанія» (стор. 146-153, Додаток Ж).

**НИЖЧЕ ТЕ Ж САМЕ російською та англійською мовами
ДОДАТОК Ж**

Зразок оформлення розділів і підрозділів

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність стратегічного управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства

Посилення конкуренції на ринку і поступове відкриття національної економіки для світового капіталу приводить до прискорення мінливості зовнішнього середовища. Українські

підприємства змушені впроваджувати систему стратегічного управління. Провідною ідеєю, що відбиває сутність переходу від оперативного управління до стратегічного, стала ідея необхідності перенесення центру уваги вищого керівництва на оточення, для того, щоб відповідним чином і своєчасно реагувати на зміни, що відбуваються в ньому.

Термін «стратегічне управління» запропонував у 70-х рр. ХХ ст. І. Ансофф, визначивши новий етап становлення цієї системи управління. В той час стратегічне управління було визначено як процес, який пов'язує з підприємницькою діяльністю підприємства, її ростом, удосконаленням і розробкою стратегії, яка повинна була управляти роботою підприємства. Тобто термін було введено з метою позначити різницю між поточним управлінням на рівні виробництва і управлінням, здійснюваним на вищому рівні.

Розробка ідей стратегічного управління знайшла віддзеркалення в роботах таких авторів, як Frankenhofs and Granger (1971), Ansoff (1972), Schendel and Hatten (1972), Irwin (1974) та ін. [26].

...

ДОДАТОК К

Зразок оформлення рисунків

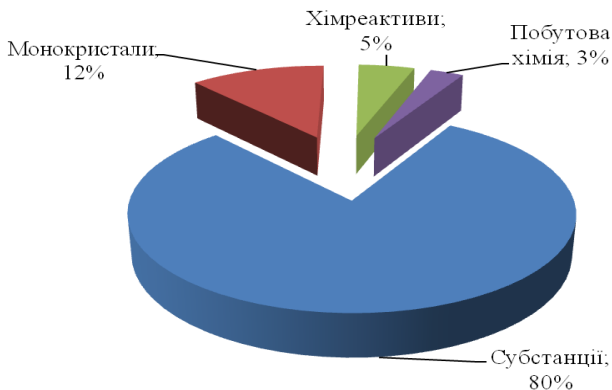

Рисунок 2.1. Асортиментний ряд продукції ДП «NNN» [42]

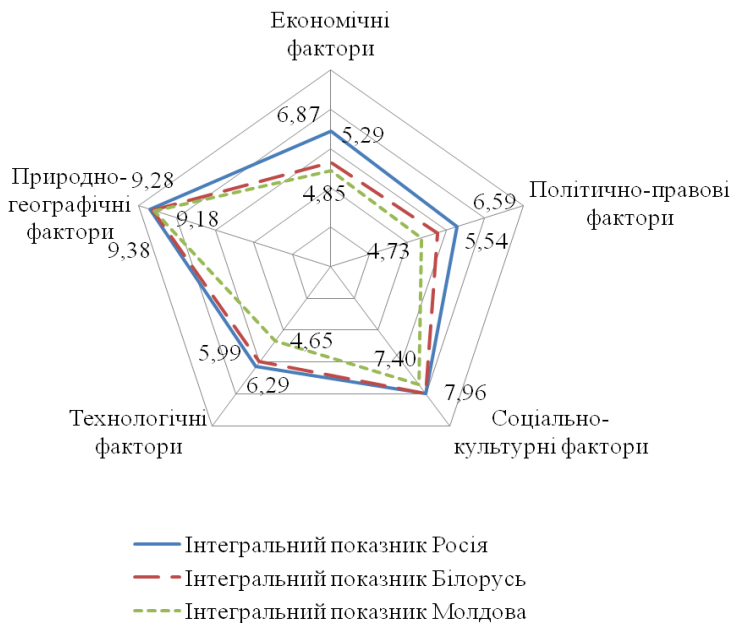

Рисунок 2.18. Поле толерантності привабливих географічних зон зовнішньоекономічного розвитку підприємства у довгостроковій перспективі

ДОДАТОК Л***Зразок оформлення таблиць***

Таблиця 2.15

Географічна направленість та об'єми експорту продукції

ДП «NNN»

№	2012 р., грн.		2013 р., грн.		2014 р., грн.	
	1	Німеччина	745678,73	Німеччина	2203505,16	Німеччина
2	Білорусь	106290,16	Білорусь	114543,23	Узбекистан	154
3	Грузія	65469,19	Грузія	45167,2	Казахстан	2132
4	Азербайджан	12241,20	Казахстан	79288,1	Білорусь	7416
5	Молдова	11362,50	Молдова	72270	Грузія	175
6	-	-	-	-	Молдова	5896
Усього	-	941041,78	-	2514773,69	-	2940

Джерело:<http://himreaktiv.spravka.ua/video.html>**ДОДАТОК М*****Зразок оформлення списку використаних джерел*****СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ**

1. Закон України Про зовнішньоекономічну діяльність. // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 1991. – № 29, ст. 377 .
2. Положення про форму зовнішньоекономічних договорів (контрактів) №833/6024 від 21.09.2001 р. // Урядовий кур'єр. – 2001. – № 46.
3. Вічевич А.М., Максимець О.В. Аналіз зовнішньоекономічної діяльності. Навчальний посібник. – 2-ге вид-ня, перероб. та доповн. К: «Видавничий дім «Професіонал», 2009. – 216 с.
4. Внешнеэкономическая деятельность: нормативная база. – Харьков: Фактор, 2003. – 328 с.
5. Крючкова І. Структурні зрушення у зовнішній торгівлі України: тенденції та перспективи // Вісник НБУ. – 2004. – № 2. – С. 3-6.
6. Луцький М.Г, Марченко В.М., Давиденко В.В., Кам'янецька О.В. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: Навчальний посібник. – К.: Сузір'я, 2007. – 484 с.
7. Ольшанський О.В. Інвестиційна привабливість підприємств готельного господарства : тези доп. всеукр. наук.-практ. конфер. «Торгівля та готельно-ресторанний бізнес : інноваційний розвиток в умовах глобалізації», (Харків, 20 квітня 2012 р.). – Харків: ХДУХТ, 2012. – Ч. 2. – С. 223-224.
8. Пазуха М.Д., Зовнішньоекономічна діяльність. Навчально-методичний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 230 с.
9. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посібник / Г.О. Анцелевич, В.О. Голубева, Т.В. Злуніцина та ін. за заг. ред. О.Х. Юлдашева. – К.: МАУП, 2005. – 272 с.
10. Туризм в системі пріоритетів регіонального розвитку: Монографія / За ред. проф. В.В. Александрова. – Х.: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2010 – 280 с.
11. Яцун Л.М. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності : навч. посіб. / Л.М. Яцун, О.В. Ольшанський, В.М. Селютін. – Умань : Видавець «Сочінський», 2012. – 343 с.
12. Селютін В.М., Токарчук Г.В. Розробка методології оцінки інноваційної діяльності на підприємстві готельного бізнесу // Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг : зб. наук. пр. – Х. : ХДУХТ, 2012. – Вип. 1 (15), ч. 2. – С. 374-380.
13. The Travel & Tourism Competitiveness Report 2009 / World Economic Forum. – Geneva, Switzerland 2009. – 525 p.

14. The World Factbook 2010 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.cia.gov>

15. Структурированные отраслевые базы данных производителей продукции и услуг, экспортеров \ импортеров. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.apn-ua.com/industry/database_comprehensive_search.php>.

ДОДАТОК Н

Зразок оформлення відгуку наукового керівника

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Харківський державний університет харчування та торгівлі
Факультет менеджменту
Кафедра менеджменту зовнішньоекономічної діяльності

ВІДГУК НАУКОВОГО КЕРІВНИКА

на магістерську роботу студента спеціальності 8.03060104
«Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»

(прізвище, ініціали студента)

на тему

« ____ » _____ 20__ р.
м. Харків

У відгуку повинні відображатись:

- оцінка якості виконання кожного розділу і роботи в цілому;
- оцінка праці студента над магістерською роботою;
- науково-методичні та практичні результати магістерської роботи;
- висновок щодо можливості допуску роботи до захисту в ДЕК.

Науковий керівник:
науковий ступінь, посада
П.І.Б

підпис

ДОДАТОК П

Зразок оформлення зовнішньої рецензії

Назва установи,
місто знаходження,
дата

Державній екзаменаційній комісії
із захисту магістерських робіт
зі спеціальності 8.03060104
«Менеджмент
зовнішньоекономічної діяльності»

ЗОВНІШНЯ РЕЦЕНЗІЯ

на магістерську роботу студента спеціальності
8.03060104 «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»

(прізвище, ініціали студента)

на

тему:

Зовнішня рецензія має містити:

- висновки щодо актуальності теми і практичної значущості виконаної магістерської роботи;
- підтвердження відповідності змісту роботи її завданням, ступеня досягнення поставленої мети;
- висновки щодо використання в роботі необхідних методів дослідження, оцінку глибини та якості розрахунків;
- оцінку запропонованих рекомендацій щодо вдосконалення функціонування і розвитку об'єкту дослідження;
- оцінку загальних вражень від магістерської роботи (оформлення, стиль, грамотність викладення тощо);
- недоліки в роботі, зауваження на розсуд рецензента;
- висновок рецензента про відповідність якості виконаної магістерської роботи кваліфікаційним вимогам та оцінку роботи за чотирибальною шкалою: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

Рецензент:
посада
П.І.Б.

підпис, печатка

Додаток Р

Форма акта впровадження пропозицій магістерської роботи у навчальний процес

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Харківський державний університет харчування та торгівлі
Кафедра менеджменту зовнішньоекономічної діяльності

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. кафедри менеджменту
зовнішньоекономічної діяльності
_____посада, ПІБ

(підпис)

"___" _____ 20__ р.

АКТ

**ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОПОЗИЦІЙ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ У
НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС**

Замовник _____

(назва кафедри або факультету)

Цим актом підтверджується, що результати магістерської роботи

(ПІБ студента-магістранта)

на

тему _____

(тема магістерської роботи, затвердженої наказом №__ від
"__" _____ 200_ р.)

яку виконано на кафедрі

(назва кафедри)

яка виконувалася з _____ по _____ 200_ р.

за _____ спеціальністю

(шифр та назва спеціальності)

впроваджені в навчальний процес

(назва кафедри або

факультету)

1. Вид впроваджених результатів

(участь у розробці тестів,

ситуацій,

тематики рефератів, опорних конспектів лекцій, методичних рекомендацій, кейсів, пакету

візуального супроводження, прикладних програм тощо)

2. Форма впровадження

(асистування науковому керівникові під час проведення

практичних занять, проведення ознайомчих навчальних екскурсій на передових

підприємствах, підготовка наукових доповідей, тез, статей у співавторстві,

підготовка матеріалів навчально-методичного комплексу дисципліни до видання тощо)

3. Наукова новизна результатів магістерської роботи

(впровадження інновацій у навчальний процес, науковий пошук нової інформації

для дисципліни, розробка або удосконалення нової прикладної програми тощо)

4. Ефект від впровадження пропозицій магістерської роботи _____

(удосконалення навчально-методичного комплексу дисципліни, активізація

навчального процесу, підвищення якості навчання, отримання магістрантом навичок

_____методичної роботи тощо)

Науковий керівник
магістерської роботи,
науковий ступінь,
посада
ініціали, прізвище

підпис

Додаток С

***Форма акта впровадження пропозицій та розробок магістерської
роботи
у діяльність підприємства***

ПОГОДЖЕНО

Завідувач кафедри менеджменту
зовнішньоекономічної діяльності

_____ підпис прізвище, ініціали
«__» _____ 20__ р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Керівник підприємства

_____ підпис прізвище, ініціали
«__» _____ 20__ р.

АКТ

**ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОПОЗИЦІЙ ТА РОЗРОБОК
МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ У ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА**

Замовник

_____ (найменування підприємства - об'єкта магістерської
роботи)

_____ (П.І.Б. керівника підприємства)

Цим актом підтверджується, що результати магістерської роботи на
тему

_____ (найменування теми, затвердженої наказом №__ від
«__» _____ 20__ р.)

яку виконано _____ (П.І.Б. студента-магістранта)

на кафедрі _____ (назва кафедри)

за спеціальністю _____ (шифр і назва спеціальності)

яка виконувалася з _____ по _____ 20__ р.

впроваджені _____
(найменування підприємства, де здійснювалось
впровадження)

1. Вид впроваджених результатів _____

_____ (удосконалення функцій, організаційної
структури, методів, технології управління, розробка стратегії, бізнес-
плану тощо)

2. Характеристика масштабу впровадження _____ (удо
сконалення праці менеджера,

_____ діяльності відділу, операційної системи, системи управління та
підприємства в цілому тощо)

3. Форма впровадження: _____

Методика (метод) _____

4. Наукова новизна результатів магістерської роботи: _____

_____ (розроблено вперше ..., удосконалено ..., набуло подальшого розвитку
...)

5. Впроваджено:

в систему управління _____
(назвати розробки та пропозиції)

в операційну систему _____
(назвати розробки та пропозиції)

6. Прогнозований (плановий, очікуваний) річний економічний
ефект від впровадження розробок та пропозицій магістерської роботи
становить:

тис. грн.

(цифрами і прописом)

За

рахунок

(збільшення обсягів продажу, економії витрат,

оптимізації управлінських рішень тощо)

7. Соціальний і науково-технічний

ефект _____

(оздоровлення та покращення умов праці, удосконалення структури

управління, підвищення якості обслуговування, формування
корпоративної

культури, позитивного іміджу підприємства, удосконалення
соціального

пакету для працівників, автоматизація процесів виробництва та
управління тощо)

ВІД ВНЗ

Науковий керівник магістерської роботи

(підпис)

П.І.Б.

ВІД ПІДПРИ

Головний бухгалтер

(підпис)

ДОДАТОК Т

*Зразок оформлення подання Голові державної екзаменаційної комісії
щодо захисту магістерської роботи*

Харківський державний університет харчування та торгівлі

**ПОДАННЯ
ГОЛОВІ ДЕРЖАВНОЇ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ
ЩОДО ЗАХИСТУ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ**

Направляється студент(ка) _____ до захисту
магістерського проекту (роботи)

(прізвище та ініціали)

за напрямом підготовки _____ 030601

«Менеджмент»

спеціальністю 8.03060104 «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»

(шифр і назва спеціальності)

на

тему: _____

(назва теми)

Магістерська робота і рецензія додаються.

Декан факультету менеджменту

(підпис)

Довідка про успішність

_____ за період навчання на
факультеті менеджменту, _____ форми навчання з
20__ року до _____ 20__ року повністю виконав навчальний план за
напрямом підготовки, спеціальністю з таким розподілом оцінок за:
національною шкалою: відмінно __%, добре __%, задовільно
__%;

шкалою ECTS: A ____%; B ____%; C ____%; D ____%; E ____%.
Секретар факультету _____

(підпис) (прізвище та ініціали)

Висновок керівника магістерської роботи

Керівник роботи

(підпис)

“ ____ ” _____ 20__ року

Висновок кафедри менеджменту ЗЕД про магістерську роботу

Магістерська робота розглянута. Студент

(ка) _____

(прізвище та ініціали)

допускається до захисту даної роботи в Державній екзаменаційній комісії.

Завідувач кафедри менеджменту ЗЕД

(підпис)

(прізвище та ініціали)

“ ____ ” _____ 20__ року

Навчальне видання
Укладачі
ЯЦУН Леонід Миколайович
СЕЛЮТІН Віктор Михайлович
ОЛЬШАНСЬКИЙ Олександр Васильович

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до виконання магістерських робіт студентами спеціальності
8.03060104 «МЕНЕДЖМЕНТ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ»

Поз. 233/

Підписано до друку 21.12.2015 р. формат 60x84 1/16. Папір офсет.

Друк. офсет. Обл.-вид. арк. – _____. Ум. друк. арк. – _____

Тираж 20 прим.

Харківський державний університет харчування та торгівлі
61051, Харків – 51, вул. Клочківська, 333

ДОД ХДУХТ. Харків – 51, вул. Клочківська, 333